

2. DELEKSAMEN

4101 – GENERELL KJEMI KONTE

20.06.2013

Tid: **9-13**

Målform: **Bokmål**

Sidetall: **4 (inkludert denne forsiden)**

Hjelpe midler: **Kalkulator**

Vedlegg: **Det periodiske systemet, spenningsrekka,
løselighetsprodukter, syrekonstanter for svake syrer,
syre-baseindikatorer, noen konstanter og formler**

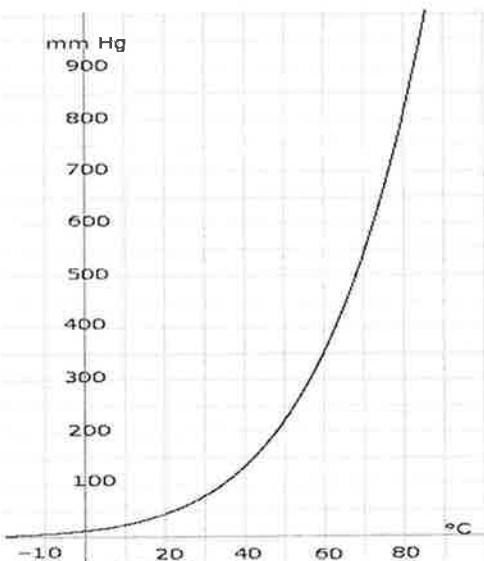
Eksamensresultata blir offentliggjort på Studentweb.

Fakultet for allmennvitenskaplige fag,

OPPGAVE 1

- a) Under har vi vist damptrykkkurven for etanol, C₂H₅OH.

Definer kokepunktet for en væske, og forklar hvorfor kokepunktet for etanol er 78°C ved normalt lufttrykk.

- b) Vi løser 10 g av det molekulære stoffet benzosyre, C₆H₅COOH, opp i 50 mL etanol. Forklar hvordan det går med damptrykkkurven til etanol i denne løsningen sammenliknet med kurven over. Forklar også hvordan det går med kokepunktet for etanol i løsningen sammenliknet med kokepunktet for rein etanol.
- c) Regn ut kokepunktet for etanol i løsningen i pkt. b). K_b for etanol = 1,07 K/(mol/kg). Massetettheten er 0,79 g/mL.

OPPGAVE 2

- a) Tegn Lewisstrukturer for molekylene/ionene

Gjør greie for eventuelle resonansstrukturer og unntak fra oktetregelen.

- b) Bruk VSEPR og bestem den geometriske formen til molekylene.

- c) Regn ut massen av saltet SrF_2 som kan løses i 250 mL H_2O .

Blir løseligheten av SrF_2 høyere eller lavere dersom vi løser det i 250 mL 0,10 M NaF ? Begrunn svaret ditt.

OPPGAVE 3

- a) Vi lager oss en elektrokjemisk celle som består av en kobberstav i en 0,10 M CuSO_4 -løsning koplet til en aluminiumstav som står i en 3,0 M $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$ -løsning. De to løsningene har samme volum. Elektrolyttene er forbundet med en saltbru. Forklar hva som blir anode og katode i cella, skriv halvreaksjoner og totalreaksjonen i cella og foreslå en passende elektrolytt til saltbrua.
- b) Regn ut cellepotensialet til cella.
- c) Forklar hvordan det går med cellepotensialet dersom vi
1) Tilsetter fast $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$ til $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$ -løsningen.
2) Tilsetter NaOH -løsning til glasset med CuSO_4 -løsning.
3) Tilsetter like mye vann til begge glassene.
- d) Hva blir produktene i følgende elektrolyser? Skriv opp halvreaksjonene i elektrolysene.
1) $\text{NiBr}_2(\text{aq})$ 2) $\text{CuSO}_4(\text{aq})$ 3) $\text{Al}(\text{NO}_3)_3(\text{aq})$

OPPGAVE 4

- a) Regn ut pH-verdien i følgende løsninger:
- 1) 0,0043 M HCl
  - 2) 0,0016 M Ca(OH)₂
  - 3) En blanding av 40 mL 0,045 M HCl og 30 mL 0,028 M Ca(OH)₂.
- b) Vi vil analysere en konsentrert løsning av iseddik, CH₃COOH, og gjør følgende forsøk:
Vi pipetterer ut 10,0 mL av iseddiken og fortynner denne løsningen til 1000 mL i en målekolbe. Så pipetterer vi ut 15,0 mL av den fortynnede løsningen og titrerer denne mot 0,140 M NaOH-løsning. Det går med 18,0 mL før vi når ekvivalenspunktet.
- Regn ut konsentrasjonen av CH₃COOH i iseddiken.
- c) Regn ut masseprosenten av eddiksyre i iseddik når massetettheten av iseddik er 1,05 g/mL.
- d) Regn ut pH-verdien i titrerløsningen ved ekvivalenspunktet og foreslå en passende indikator til analysen.

DET PERIODISKE SYSTEM

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
I	II	VIII															

1	1.0 H Hydrogen
3	6.9 Li Lithium
11	23.0 Na Natrium

Gass ved romtemp.
Væske ved romtemp.
Fast stoff ved romtemp.

1	1.0 H Hydrogen	2	4.0 He Helium	3	65.4 Zn Sink	4	65.4 Al Aluminium	5	65.4 B Bor	6	12.0 C Karbon	7	14.0 N Nitrogen	8	16.0 O Oxygen	9	19.0 F Fluor	10	20.2 Ne Neon
19	20 K Kalium	21 Ca Kalsium	22 Sc Scandium	23 Ti Titan	24 V Vanadium	25 Cr Krom	26 Mn Mangan	27 Fe Jern	28 Co Kobolt	29 Ni Nikkel	30 Cu Kobber	31 Zn Sink	32 Ga Gallium	33 Ge Germanium	34 As Arsen	35 Se Selen	36 Br Brom		
37	38 Rb Rubidium	39 Sr Strontium	40 Y Yttrium	41 Zr Zirkonium	42 Nb Niob	43 Mo Molybden	44 Tc Teknetium	45 Ru Rutenium	46 Rh Rhodium	47 Pd Palladium	48 Ag Sølv	49 Cd Kadmium	50 In Indium	51 Sn Tinn	52 Te Antimon	53 I Tellur	54 Xe Xenon		
55	56 Cs Csium	57 Ba Barium	58 La* Lantant	59 Hf Hafnium	60 Ta Tantal	61 W Wolfram	62 Re Rhenium	63 Os Osmium	64 Ir Iridium	65 Pt Platina	66 Au Gull	67 Hg Kvikksolv	68 Tl Thallium	69 Bi Vismut	70 Po Polonium	71 Rn Rødon	72 Lu Lutetium		
87	88 Fr Francium	89 Ra Radium	90 Ac** Actinium	91 Ku Kurchatovium	92 Ha Hahnium														

*	58 140.1 Ce Cerium	59 140.9 Pr Praseodym	60 144.2 Nd Neodym	61 146.9 Pm Prometium	62 150.4 Sm Samarium	63 152.0 Eu Europium	64 157.3 Gd Gadolinium	65 158.9 Tb Terbium	66 162.5 Dy Dysprosium	67 164.9 Ho Holmium	68 167.3 Er Erbium	69 168.9 Tm Thulium	70 173.0 Yb Ytterbium	71 175.0 Lu Lutetium
**	90 232.0 Th Thorium	91 231.0 Pa Protactinium	92 238.0 U Uran	93 237.0 Np Neptunium	94 239.0 Pu Plutonium	95 241.1 Am Americium	96 247.1 Cm Curium	97 249.1 Bk Berkelium	98 251.1 Cf Einsteinium	99 254.1 Es Fermium	100 257.1 Fm Mendelevium	101 258.1 Md Fermium	102 255 No Nobelium	103 257 Lr Lawrencium

7

SPENNINGSREKKA

oksfom	+ne ⁻	↔	redform	standard-potensial
F ₂	+2e ⁻	↑↑	2F ⁻	2.87 V
O ₃ + 2H ⁺	+2e ⁻	↑↑	O ₂ + H ₂ O	2.07 V
S ₂ O ₈ ²⁻	+2e ⁻	↑↑	2SO ₄ ²⁻	2.05 V
H ₂ O ₂ + 2H ⁺	+2e ⁻	↑↑	2H ₂ O	1.77 V
MnO ₄ ⁻ + 8H ⁺	+5e ⁻	↑↑	Mn ²⁺ + 4H ₂ O	1.51 V
Au ³⁺	+3e ⁻	↑↑	Au	1.50 V
Cl ₂	+2e ⁻	↑↑	2Cl ⁻	1.36 V
Cr ₂ O ₇ ²⁻ + 14H ⁺	+6e ⁻	↑↑	2Cr ³⁺ + 7H ₂ O	1.33 V
MnO ₂ + 4H ⁺	+2e ⁻	↑↑	Mn ²⁺ + 2H ₂ O	1.23 V
O ₂ + 4H ⁺	+4e ⁻	↑↑	2H ₂ O	1.23 V
Br ₂	+2e ⁻	↑↑	2Br ⁻	1.09 V
NO ₃ ⁻ + 4H ⁺	+3e ⁻	↑↑	NO + 2H ₂ O	0.96 V
Hg ²⁺	+2e ⁻	↑↑	Hg	0.85 V
Ag ⁺	+ e ⁻	↑↑	Ag	0.80 V
Fe ³⁺	+ e ⁻	↑↑	Fe ²⁺	0.77 V
I ₂	+2e ⁻	↑↑	2I ⁻	0.62 V
Cu ²⁺	+2e ⁻	↑↑	Cu	0.34 V
Sn ⁴⁺	+2e ⁻	↑↑	Sn ²⁺	0.15 V
S + 2H ⁺	+2e ⁻	↑↑	H ₂ S	0.14 V
2H ⁺	+2e ⁻	↑↑	H ₂	0.00 V
Pb ²⁺	+2e ⁻	↑↑	Pb	-0.13 V
Ni ²⁺	+2e ⁻	↑↑	Ni	-0.24 V
Co ²⁺	+2e ⁻	↑↑	Co	-0.28 V
Fe ²⁺	+2e ⁻	↑↑	Fe	-0.44 V
Zn ²⁺	+2e ⁻	↑↑	Zn	-0.76 V
2H ₂ O	+2e ⁻	↑↑	H ₂ + 2OH ⁻	-0.83 V
Zn(NH ₃) ₄ ²⁺	+2e ⁻	↑↑	Zn + 4NH ₃	-1.04 V
Mn ²⁺	+2e ⁻	↑↑	Mn	-1.18 V
Al ³⁺	+3e ⁻	↑↑	Al	-1.66 V
Mg ²⁺	+2e ⁻	↑↑	Mg	-2.37 V
Na ⁺	+ e ⁻	↑↑	Na	-2.71 V
Ca ²⁺	+2e ⁻	↑↑	Ca	-2.87 V
Ba ²⁺	+2e ⁻	↑↑	Ba	-2.90 V
K ⁺	+ e ⁻	↑↑	K	-2.93 V
Li ⁺	+ e ⁻	↑↑	Li	-3.05 V

LØSELIGHETSPRODUKTER

<u>Navn</u>	<u>Formel</u>	<u>K_{sp}</u>
Aluminiumhydroksid	Al(OH) ₃	$2 \cdot 10^{-32}$
Bariumkarbonat	BaCO ₃	$8 \cdot 10^{-9}$
Bariumkromat	BaCrO ₄	$2 \cdot 10^{-10}$
Bariumfluorid	BaF ₂	$1 \cdot 7 \cdot 10^{-6}$
Bariumhydroksid	Ba(OH) ₂	$2 \cdot 4 \cdot 10^{-4}$
Bariumsulfat	BaSO ₄	$1 \cdot 1 \cdot 10^{-10}$
Blybromid	PbBr ₂	$3 \cdot 9 \cdot 10^{-5}$
Blyjodid	PbI ₂	$7 \cdot 1 \cdot 10^{-9}$
Blyklorid	PbCl ₂	$1 \cdot 6 \cdot 10^{-5}$
Blykromat	PbCrO ₄	$1 \cdot 8 \cdot 10^{-14}$
Blysulfat	PbSO ₄	$1 \cdot 6 \cdot 10^{-8}$
Blysulfid	PbS	$8 \cdot 0 \cdot 10^{-28}$
Jern(II)hydroksid	Fe(OH) ₂	$8 \cdot 0 \cdot 10^{-16}$
Jern(III)hydroksid	Fe(OH) ₃	$4 \cdot 0 \cdot 10^{-38}$
Jern(II)sulfid	FeS	$1 \cdot 0 \cdot 10^{-17}$
Kadmiumhydroksid	Cd(OH) ₂	$5 \cdot 9 \cdot 10^{-15}$
Kadmiumsulfid	CdS	$7 \cdot 8 \cdot 10^{-27}$
Kalsiumfluorid	CaF ₂	$4 \cdot 0 \cdot 10^{-11}$
Kalsiumfosfat	Ca ₃ (PO ₄) ₂	$2 \cdot 0 \cdot 10^{-29}$
Kalsiumhydroksid	Ca(OH) ₂	$5 \cdot 5 \cdot 10^{-6}$
Kalsiumoksalat	CaC ₂ O ₄	$2 \cdot 6 \cdot 10^{-9}$
Kalsiumsulfat	CaSO ₄	$1 \cdot 9 \cdot 10^{-4}$
Kobberhydroksid	Cu(OH) ₂	$6 \cdot 0 \cdot 10^{-17}$
Kobbersulfid	CuS	$9 \cdot 0 \cdot 10^{-36}$
Krom(III)hydroksid	Cr(OH) ₃	$6 \cdot 0 \cdot 10^{-31}$
Kvikksølv(I)klorid	Hg ₂ Cl ₂	$1 \cdot 3 \cdot 10^{-18}$
Kvikksølv(II)sulfid	HgS	$4 \cdot 0 \cdot 10^{-53}$
Magnesiumfluorid	MgF ₂	$6 \cdot 5 \cdot 10^{-9}$
Magnesiumhydroksid	Mg(OH) ₂	$1 \cdot 2 \cdot 10^{-11}$
Magnesiumkarbonat	MgCO ₃	$1 \cdot 0 \cdot 10^{-5}$
Manganhydroksid	Mn(OH) ₂	$1 \cdot 9 \cdot 10^{-13}$
Nikkelhydroksid	Ni(OH) ₂	$6 \cdot 5 \cdot 10^{-18}$
Nikkelkarbonat	NiCO ₃	$6 \cdot 6 \cdot 10^{-9}$
Nikkelsulfid	NiS	$3 \cdot 0 \cdot 10^{-19}$
Sinkcyanoferrat	Zn ₂ Fe(CN) ₆	$4 \cdot 1 \cdot 10^{-16}$
Sinkhydroksid	Zn(OH) ₂	$1 \cdot 2 \cdot 10^{-17}$
Sinkkarbonat	ZnCO ₃	$1 \cdot 4 \cdot 10^{-11}$
Sinksulfid	ZnS	$1 \cdot 0 \cdot 10^{-21}$
Strontiumfluorid	SrF ₂	$4 \cdot 3 \cdot 10^{-9}$
Strontiumsulfat	SrSO ₄	$3 \cdot 8 \cdot 10^{-10}$
Sølvbromid	AgBr	$5 \cdot 3 \cdot 10^{-13}$
Sølvfosfat	Ag ₃ PO ₄	$1 \cdot 3 \cdot 10^{-20}$
Sølvjodid	AgI	$8 \cdot 3 \cdot 10^{-17}$
Sølvklorid	AgCl	$1 \cdot 8 \cdot 10^{-10}$
Sølvkromat	Ag ₂ CrO ₄	$2 \cdot 5 \cdot 10^{-12}$
Sølvsulfat	Ag ₂ SO ₄	$1 \cdot 6 \cdot 10^{-5}$
Sølvsulfid	Ag ₂ S	$2 \cdot 0 \cdot 10^{-49}$
Tinn(II)sulfid	SnS	$1 \cdot 0 \cdot 10^{-25}$
Vismutsulfid	Bi ₂ S ₃	$1 \cdot 0 \cdot 10^{-97}$

SYREKONSTANTER FOR SVAKE SYRER

<u>Navn</u>	<u>Formel</u>	<u>K_a</u>
Ammoniumion	NH_4^+	$K = 5.6 \cdot 10^{-10}$
Benzosyre	$\text{C}_6\text{H}_5\text{COOH}$	$K = 6.3 \cdot 10^{-5}$
Blåsyre	HCN	$K = 7.2 \cdot 10^{-10}$
Borsyre	H_3BO_3	$K_1 = 6.4 \cdot 10^{-10}$
Eddiksyre	CH_3COOH	$K = 1.8 \cdot 10^{-5}$
Flussyre	HF	$K = 6.7 \cdot 10^{-4}$
Fosforsyre	H_3PO_4	$K_1 = 7.5 \cdot 10^{-3}$
Hydrogenfosfation	H_2PO_4^-	$K_2 = 6.2 \cdot 10^{-8}$
Dihydrogenfosfation	HPO_4^{2-}	$K_3 = 4.8 \cdot 10^{-13}$
Hydrogensulfid	H_2S	$K_1 = 9.1 \cdot 10^{-8}$
Hydrogensulfidion	HS^-	$K_2 = 1.2 \cdot 10^{-15}$
Karbonsyre	H_2CO_3	$K_1 = 4.5 \cdot 10^{-7}$
Hydrogenkarbonation	HCO_3^-	$K_2 = 4.7 \cdot 10^{-11}$
Kromsyre	H_2CrO_4	$K_1 = 1.8 \cdot 10^{-1}$
Maursyre	HCOOH	$K = 1.8 \cdot 10^{-4}$
Melkesyre	$\text{CH}_3\text{CH}(\text{OH})\text{COOH}$	$K = 1.4 \cdot 10^{-4}$
Oksalsyre	$\text{H}_2\text{C}_2\text{O}_4$	$K_1 = 6.5 \cdot 10^{-2}$
Hydrogenoksalation	HC_2O_4^-	$K_2 = 6.1 \cdot 10^{-5}$
Propansyre	$\text{C}_2\text{H}_5\text{COOH}$	$K = 1.3 \cdot 10^{-5}$
Salpetersyrling	HNO_2	$K = 5.1 \cdot 10^{-4}$
Svovelsyre	H_2SO_4	$K_1 \gg 1$
Hydrogensulfation	HSO_4^-	$K_2 = 1.2 \cdot 10^{-2}$
Svovelsyrling	H_2SO_3	$K_1 = 1.7 \cdot 10^{-2}$
Hydrogensulfittion	HSO_3^-	$K_2 = 6.5 \cdot 10^{-8}$
Underbromsyrling	HBrO	$K = 2.1 \cdot 10^{-9}$
Underklorsyrling	HClO	$K = 1.1 \cdot 10^{-8}$

SYRE-BASEINDIKATORERS OMSLAGSOMRÅDE

<u>Indikator</u>	<u>"Sur"</u> farge	<u>"Basisk"</u> farge	<u>Omslagsområde (pH)</u>
Bromfenolblått	Gul	Blå	3.0 - 4.6
Metylorange	Rød	Gul	3.1 - 4.4
Bromkresolgrønt	Gul	Blå	3.8 - 5.4
Metylørdt	Rød	Gul	4.2 - 6.2
Bromtymolblått	Gul	Blå	6.0 - 7.6
Fenolrødt	Gul	Rød	6.7 - 8.4
Fenoltalein	Fargeløs	Rød	8.0 - 9.6
Tymolftalein	Fargeløs	Blå	9.3 - 10.6

NOEN KONSTANTER OG FORMLER

Gasskonstanten: $R = 0,0821 \text{ L} \cdot \text{atm} / (\text{mol} \cdot \text{K})$

Tilstandslikningen for en ideell gass: $pV = nRT$

Ioneproduktet for vann: $K_w = 1.0 \cdot 10^{-14}$

Molvolumet av en gass ved STP: 22,4 L/mol

Vannets molale frysepunktsnedsetting: $K_f = 1,86 \text{ K} / (\text{mol/kg})$

Vannets molale kokepunktshøyning: $K_b = 0,51 \text{ K} / (\text{mol/kg})$

Nernsts likning: $E = E^0 - \frac{0.059 \text{ V}}{n} \cdot \log Q$

Faradays konstant: $F = 96500 \text{ A} \cdot \text{s} / \text{mol}$

Metningstrykket for vanndamp:

t ($^{\circ}\text{C}$)	17	18	19	20	21	22	23	24	25
p (mm Hg)	15	16	17	18	19	20	21	22	24

$$2.\text{ gradslikningen } ax^2 + bx + c = 0 \text{ har løsningene } x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$